

A kutatás első szakaszának eredményei 2008. július 1.- 2009. január 31.

1. Kérdőíves felmérés

A kutatáshoz szükséges információk beszerzésére szolgáló **első kérdőív tervezet** 2008. júniusában állítottuk össze. A Textilipari Műszaki és Tudományos Egyesület aktivistáin kívül a Textiltisztító Egyesülés, a Bőr-, Cipőipari és Bőrfeldolgozó Tudományos Egyesület ill. a Bőr- és Cipőipari Egyesülés munkatársai kapcsolódtak be a szerkesztésbe.

Ezt a **kérdőív-tervezetet előzetes véleményezésre** továbbítottuk a meghatározó textil-, textilruházati- és tisztítóipari vállalkozások HR-munkatársainak, július hó végén.

A tervezetre beérkezett vélemények összegzését követően a szeptember 18-i **egyeztető megbeszélést követően a kutatási kérdőívet véglegesítettük.**

Október hónap elején kezdtük meg a **kérdőívek kiküldését a vállalkozásokhoz.**

A kérdőíves kutatás a textil- és textilruházati ipar, bőr- és cipőipar, textiltisztító-ipar vállalkozásainál folyt, a helyzetfeltáró adatgyűjtés határidőre bejeződött.

A **felmérésbe** bevonandó textil-, textilruházati- és tisztítóipari ill. bőr- és cipőipari vállalkozások listájának összeállítása után **873 cég számára küldtük el a kérdőívet.**

A **szűkített vállalkozás-lista** kialakítása a reprezentatív felmérési igényeknek (iparági sajátosságok, megfelelő cégméreték megjelenése, korábbi KÁPB felmérésben való aktivitás, stb.) megfelelően történt. Végül összesen **134 vállalkozást kerestünk meg.**

A kutatásról folyamatosan **tájékoztattuk a nyilvánosságot és a szakembereket** a TMTE honlapján (www.tmte.hu), a havonta megjelenő „Textil-világ” TMTE-Hírlevélben, a Magyar Textiltechnika és a Textil Forum folyóiratokban.

2. A beérkezett információk összegzése és részleges elemzése

A **telefoninterjúkkal** is szorgalmazott adatszolgáltatás eredményeként 2009. január végéig **91 vállalkozás küldte vissza** a kérdőívet (14.226 foglalkoztatott képviselőjében). A 27 kérdésből álló kérdőív különböző humán erőforrás adatok és képzés-fejlesztési vonatkozások megismerésére fókuszált.

A beérkezett **kérdőívek feldolgozásához külön excel adatbázist** hoztunk létre, valamennyi adat bevitele megtörtént. Az excel táblázatból számos rendezőelv szerint (pl. vállalkozások jellege /szakágazat, termelés, értékesítés, stb./; foglalkoztatottak megoszlása /nemek, életkorcsoport, végzettség, számítógép- internet ismeret, idegen nyelv-tudás, stb./; pályakezdők felkészültségéről alkotott vélemény szakágazatonként; felnőttképzési igények és javaslatok /távoktatás lehetősége, stb./; innovációval kapcsolatos tovább- és átképzésekkel kapcsolatos elvárások, stb.) hívhatók le a feldolgozott információk.

Az eddigi adatfeldolgozás alapján ismertté vált, hogy a válaszadó vállalkozások dolgozóinak 36,9 %-a betanított munkás, nem rendelkezik a profilba vágó szakképesítéssel. A fizikai dolgozók 17-20 %-a képes csak számítógépet kezelni, Internetet használni. A legalább egy idegen nyelvet beszélők köre a szakközépiskolát végzettek és technikusok körében 10,4 %-ot tesz ki, a szakmunkások 2,1 %-a tud idegen nyelvet. A felmérésben résztvevő dolgozók közel 7 %-a vett részt felnőttképzésen az elmúlt két évben. Legfontosabb oktatásként a többség a gyakorlati továbbképzést jelölte meg, ezt az elméleti továbbképzések igénye követi. A gyakorlati- és elméleti ismeret-felújítás szükségességét az idegen nyelv oktatás előzi meg a rangsorban. A képzési formákat tekintve a vállalkozáshoz kihelyezett oktatás került az első

helyre, a távoktatás - feltehetően a képzési forma ismerete hiányában - egyelőre háttérbe szorul. A többi adat feldolgozását folyamatosan végezzük.

3. Mélyinterjúk

A mélyinterjúk során, külön szempontrendszer szerint 2009. január 31-ig **22 kijelölt vállalkozást** kerestünk meg, országszerte személyes kapcsolatfelvétellel.

Ennek során többek között az alábbi témákban végeztünk információ-gyűjtést (a válaszok részleges feldolgozása után a tendenciákra röviden kitérünk):

- *Mennyire fontos a versenyképesség, jövedelmezőség, piaconmaradás, jövőbeni fejlesztések, stb. szempontjából a szakképzés (szakmunkás, technikus, felsőfokú végzettségű)?* Az információk alapján megállapítható, hogy a vállalkozások kiemelt fontosságúnak tartják a szakképzés különböző formáit. Főként a iskolarendszerű szakképzések terén fogalmaztak meg több igényt, különös tekintettel a pályakezdő szakmunkásokkal támasztott munkaerő-piaci elvárásokra.

- *Mennyire lényeges a szakképzés új rendszerének jobb megismerése (pl. az új OKJ-s rendszer /kompetenciák, modul-rendszer /, a TISZK-ek működése, RFKB-k szerepe, stb.; a könnyűipari, ezen belül szakágazatainkat érintő szakmai képzések felügyeletét ellátó szakmai szövetségek, szervezetek köre; a felsőoktatásban bekövetkezett változások, stb.)* A válaszok többsége szerint újabb információkra nem nagyon tartanak igényt a megkérdezettek.

- *Mennyire van lehetőség arra, hogy gyakorlati képzőhelyként tanulókat fogadjanak? Amennyiben nem, mennyire jelent problémát a kizárólag iskolai tanműhelyből kikerülő fiatalok felkészültsége (pl. szalag-jellegű munkavégzésnél, stb.)?* A megkérdezett vállalkozások döntő része kész fogadni tanulókat, hogy a leendő szakemberek minél jobban megismerhessék a munkaerő-piaci követelményeket.

- *Milyen a kapcsolatuk a környező és a régióban működő, szakirányú képzést folytató szakiskolákkal, szakközépiskolákkal, felsőfokú oktatási intézményekkel?* A mélyinterjúba bevont cégek jelentős hányada jól ismeri a környezetükben működő tanintézmények tevékenységét, kapcsolatukat kedvezőnek tartják.

- *Mennyire tartják fontosnak a költség- és időkímélő szakoktatási lehetőségeket (egyéni tanulós formák jegyzet és konzultáció biztosításával; távoktató programok)?* Az új típusú szakképzési- és továbbképzési formák iránt azért tűnik minimálisnak az érdeklődés, mert e módszereket kevésbé vagy egyáltalán nem ismerik a megkérdezettek. Ezért is kiemelt fontosságú a testreszabott távoktató lehetőségek és programok elkészítése ill. terjesztése.

- *Mennyire és milyen módon tudják támogatni a szakképzést? (anyagi támogatás, pl. szakképzési hozzájárulással, tanulószereződéssel, stb.; üzemlátogatás biztosításával, szemléltető eszközök adásával /anyagminták, prospektusok, szakmai videó-összeállítások, gépalkatrészek, stb./; tárgyi támogatás /pl. iskolai tanműhelynek textil-alapanyag, kellékanyagok, géptartozékok juttatása, stb./).* A megkérdezett vállalkozások kivétel nélkül támogatják ill. készek támogatni a szakképzést a legkülönbözőbb lehetőségekkel (anyagi támogatás, üzemlátogatás biztosítása, anyagminták, alapanyagok a gyakorlati képzésekhez, stb.).

- *Milyen módosításokat tartanának fontosnak az iskolarendszerű és iskolarendszeren kívüli (pl. felnőttképzés) szakoktatás során, amellyel a vállalkozásokhoz kikerülő fiatal munkavállalók hatékonyabb munkaerővé válnának?* A válaszadók részben az iskolarendszerű szakképzésnél vetettek fel változtatási igényeket. A felnőttképzéseknél a naprakész gyakorlati- és elméleti ismeretek biztosítását tartják fontosnak.

- *Vállalkozásuknál mennyire jellemző az innováció? (innovatív alap- és segédanyagok felhasználása; innovatív technológiák és eljárások alkalmazása, egyedi technikák; korszerű termelés-szervezési és irányítási módszerek elterjesztése; egyéb). Volt-e cégüknél az elmúlt években, illetve terveznek-e a következő években olyan innovációt (pl. új gép vásárlása, új*

technikai, termelés- szervezési, irányítási eljárás, stb. bevezetése) amely a munkatársaitól új ismereteket (szaktudás, piaci ismeret, számítástechnikai ismeret, nyelvismeret, stb.) kíván vagy más képzettségű munkatársak alkalmazását igényli. A megkérdezettek nagyobb hányadában jellemző az innováció, melynek különböző formái lelhetők fel a gépvásárlástól a technológia fejlesztésen át az alkalmazottak és vezetők képzéséig.

2009. február 28.

Lakatosné Győri Katalin
kutatás vezető

Kutasi Csaba
szakmai vezető